

NORNA-RAPPORTER 91

Navne og skel – Skellet mellem navne

Rapport fra Den femtende nordiske
navneforskerkongres på
Askov Højskole 6.–9. juni 2012

Bind 1

Redigeret af Birgit Eggert og Rikke S. Olesen
under medvirken af Bent Jørgensen

With summaries in English or German

NORNA-FÖRLAGET
UPPSALA 2015

Navn i det nordlige Sápmi på 1500–1600-tallet – eller historien om navnene som forsvant

SIV RASMUSSEN

Historisk bakgrunn og geografisk avgrensning

Tidlig nytid (1500–1700-tallet) var preget av store endringer i Sápmi (det samiske bosetningsområdet). De samiske *siidaene* (samiske samfunn, kalt *byer* på svensk) ble nå i enda større grad enn tidligere underlagt riksstatenes territorielle kontroll, gjennom skattlegging, kristen misjonsvirksomhet og ikke minst gjennom jurisdiksjon. Samtidig ble det utkjempet en intens maktkamp fra statenes side om herredømmet over de samiske områdene. Det var ennå ikke trukket riksgrenser i nord, og i store områder ble de samiske *siidaene* skattlagt fra to eller tre rikers side, Danmark-Norge, Sverige og/eller Russland (Hansen & Olsen 2004 s. 234–235). I dette innlegget vil jeg vise hvordan bruken av fornavn endret seg i noen utvalgte områder av Sápmi på 1500- og 1600-tallet. Innlegget bygger på en undersøkelse jeg har gjort i forbindelse med mitt doktorgradsprosjekt i historie “Samisk integrering i kirka i tidlig nytid”. Andelen kristne og nordiske navn som fremkommer i navnestudien brukes som en av indikatorene på å beregne graden av kristen påvirkning, hvor påvirkningen kom fra og intensiteten i påvirkningen. Parallelt med en økning i utbredelsen av kristne navn skjer en reduksjon i bruken av samiske navn, som kulminerer med at de samiske navnene i løpet av 1600-tallet forsvinner som offisielle navn i mange *siidaer*. Når det gjelder bruken av nordiske navn skjer det bare mindre endringer i løpet av undersøkelsesperioden.

De kristne og de nordiske navnene som fremkommer i kildene ble bare brukt i kontakt med myndighetspersoner og andre ikke-samer, mens man innad i de samiske samfunnene fortsatte å bruke de samiske navnene. Det synes å ha blitt etablert et system med dobbel navngivning, der bestemte nordiske/kristne navn ble tatt i bruk som parallellnavn til bestemte samiske navn (Rydving 2004 s. 115–127, Hansen 2004 s. 322–323). I mange tilfeller ser det ut til at det kristne eller nor-

diske navnet ble valgt ut på grunn av lydlikheten med det samiske navnet.

Jeg har studert utviklingen i fire områder, som skiller seg fra hverandre i forhold til hvilke stater de ble skattlagt av, og etter hvert også hvem som utøvet kirkelig virksomhet og rettspleie. Fra svensk side ble de samiske områdene delt inn i såkalte *lappmarker*, der en lappmark vanligvis bestod av 8–10 siidaer. I min undersøkelse inngår tre lappmarker: *Torne lappmark*, *Kemi lappmark* og “*Wästersiön*” lappmark eller “*Wästersiöfinnmarken*”. Torne lappmark har jeg delt i to områder, som jeg har kalt Torne lappmark sørvest og Torne lappmark nordøst. Inndelingen er gjort for lettere å avdekke forskjeller i navnebruken i disse to områdene som hadde ulik kontakt med nabofolkene, blant annet når det gjaldt beskatning. Den såkalte “*Wästersiön*” lappmark eller “*Wästersiöfinnmarken*” strakte seg fra Varanger i Øst-Finnmark til Tysfjord i nordre Nordland, der den svenske kongen krevde inn skatt av sjøsamene fra midten av 1500-tallet til Kalmarkrigens utbrudd i 1611. I min undersøkelse er bare den nordligste delen med, som jeg her har kalt *Finnmarksfjordene*.

- Torne lappmark sørvest: Skattlegging, kirke og jurisdiksjon Sverige alene. Geografisk område: Siidaene Tingevaara, Siggevaara, Rounala, Suonttavaara, og Peltojärvi (1669, 1694), i nåværende Kiruna kommune i Sverige og Enontekis kommune i Finland. Mindre deler av de vestligste siidaene ligger i dag i Norge.
- Torne lappmark nordøst: Skattlagt av Russland (frem til 1595), Sverige og Danmark-Norge. Svensk kirke og jurisdiksjon. Geografisk område: Siidaene Kautokeino, Láhppojavri, Ávjovárri, Teno og Utsjoki, i nåværende Kautokeino, Karasjok og Tana kommuner i Norge og Utsjoki kommune i Finland.
- Kemi lappmark: Skattlagt av Sverige og Russland. Enare siida også av Danmark-Norge. Svensk kirke og jurisdiksjon. Geografisk område: Siidaene Peltojärvi (1603), Kittilä, Enare, Sodankylä, Sombio, Kuolajärvi, Kitka(järvi) og Maanselkä i Finland. Deler av de østligste områdene ligger i dag i Russland.
- Finnmarksfjordene: Skattlagt av Russland (frem til 1595), Sverige (frem til Kalmarkrigen 1611/1613) og Danmark-Norge. Norsk kirke og jurisdiksjon. Geografisk område: Alle fjordområder med samisk befolkning i nåværende Finnmark fylke i Norge.

Undersøkelsen er i hovedsak basert på svenske skattelister for Torne lappmark, Kemi lappmark og “Wästersiön”/“Wästersiöfinnmarken”. Av praktiske grunner har jeg stort sett beholdt de geografiske navnene som er brukt i dette kildematerialet, med litt moderne tilpasninger av enkelte skrivemåter. Originalene befinner seg i det svenske riksarkivet i Stockholm. Materialet er transkribert av Kåre Rauø og Dag A. Larsen ved Lenvik bygdemuseum i Nord-Norge, og det er disse versjonene jeg har brukt her. Serien starter ved året 1553, da den svenske kongen Gustav Vasa overtok beskatningen av den samiske befolkningen nord for Ume lappmark; en rettighet som inntil da hadde ligget til birkarlene (Wahlberg 1962 s. 81). Dette var storbønder og handelsmenn langs Bottenvikens elvedaler og kystlandskap som drev handel med den samiske befolkningen. Fra midten av 1500-tallet inntil 1609 virket flere birkarler fra Tornedalen som kongens skattefogder (lappfogder) i Torne og Kemi lappmarker, samt i “Wästersiön”/“Wästersiöfinnmarken”. Tornedalen var et finskspråklig område (Wahlberg 1962 s. 81, Kuvaja 2010 s. 354ff), og skattefogdene herfra hadde finsk som morsmål. Mest kjent blant disse er Nils Nilsson Oravainen og Olof Anundsson Tulkki, som begge ble avsatt som fogder på grunn av vold mot samer, og som begge kom fra rike og velkjente birkarlslekter i Tornedalen (Wahlberg 1962 s. 92–97, Kuoksu 2010 s. 24–25). Olof Anundsson Tulkki var skattefogd i 1558, det første året i min undersøkelse. Enkelte år fikk birkarler fra andre områder i Västerbotten ansvaret for Torne, Kemi og “Wästersiön” lappmarker, for eksempel Olof Burman i Piteå, som var skattefogd i 1603 (Rauø & Larsen 1996a s. 27 (1603)). I tiden rundt Kalmarkrigen (1611–1613), da svenskene forsøkte å vinne herredømme over kystområdet fra Varanger til Tysfjord i Nord-Norge, ble skatten oppkrevd av militære og embetsmenn som kom utenfra (Rauø & Larsen 1996b s. 1ff (1606), Rauø & Larsen 1996c s. 1ff (1612)). Ut fra navnene å bedømme var noen av disse tyske eller tyskættede, slik som Reinhold Steger (von Danzig) og Berndt von Kohlen. Også i siste halvdel av 1600-tallet ble skatten oppkrevd av en tysker og hans sønn, men disse var fast bosatte i Tornedalen. Dette var Arendt Grape fra Lübeck, som i midten av 1600-tallet overtok Kengis bruk i Pajala; både han og sønnen Jakob virket som skattefogder i Torne og Kemi lappmarker (Kummu 1997 s. 53, Larsen & Rauø 1997 s. 47–193). Det siste året som er med i min undersøkelse, 1694, ble skatten i Torne lappmark krevd opp av Salomon Steigman (Rauø & Larsen 1995). Hans bakgrunn har jeg ikke videre opplysninger om, men navnet tyder på at også han hadde tysk opprinnelse.

Birkarlettighetene gikk i arv i mange generasjoner. Skattefogdene som hadde bakgrunn som birkarler, hadde selv lang erfaring fra handels- og skatteferder i lappmarken, i tillegg til at flere fisket i lappmarken. Disse hadde sannsynligvis også et visst kjennskap til samisk språk, noe som kan forklare at de to første samiske bøkene, utgitt i 1619, ble skrevet av en prest av birkarlslekt. I løpet av 1600-tallet ble det utgitt en rekke bøker på samisk i Sverige, men noe offisielt samisk skriftspråk eksisterte ikke før på 1700-tallet. På norsk side ble den første boka på samisk utgitt i 1728 (Forsgren 1988 s. 5–34, Kjølås 1995 s. 18–19). Det fantes følgelig heller ingen standardiserte skrivemåter for samiske navn, i tillegg har nok mange av navnene vært uvante og til dels vanskelige å oppfatte for skattefogdene, særlig for dem uten lokal forankring. De samiske navnene er dermed skrevet med mange ulike skrivemåter i kildematerialet, noe som i blant gjør det vanskelig å vite hvilket navn det dreier seg om. I denne artikkelen har jeg valgt å bruke moderne nordsamisk rettskrivning i navneeksemplene, i de tilfellene dette finnes (Kåven 1995, Rydving under utgivelse). For navn det ikke finnes standardisert nordsamisk skrivemåte for, har jeg brukt samme skrivemåte som i kilden. Dette er markert ved at navn som følger moderne samisk rettskriving er skrevet i kursiv, mens navn som er skrevet slik de skrives i kildene har fått fet skrift.

Fornavnene som er med i denne undersøkelsen er kun mannsnavn, da kildematerialet inneholder svært få kvinnenavn. Navnene ble i utgangspunktet delt inn i kategoriene samiske, nordiske, kristne og russiske navn. Den siste kategorien forekommer kun i 1558 i Kemi lappmark, da med ett russisk navn. Navnebruken i Torne lappmark er undersøkt gjennom stikkprøver for årene 1558, 1603, 1669 og 1694. Siden svenskene måtte gi avkall på skatterettighetene i “Wästersiön”/“Wästersiöfinnmarken” etter Kalmarkrigen, finnes det ikke svenske skattelister for dette området etter dette. Jeg har heller ikke hatt tilgjengelige svenske skattelister for Kemi lappmark etter 1603. For disse to områdene omfatter undersøkelsen kun årene 1558 og 1603. Dette er forsøkt kompensert ved at jeg også nytter Niels Knags matrikkel fra 1694, som dekker Finnmarksfjordene, Torne lappmark nordøst og Enare i Kemi lappmark. Jeg presenterer først resultatene av undersøkelsen i tabellform. Det er en tabell for hvert av de fire undersøkte årene, der opplysningen er hentet fra de svenske skatelistene, og en tabell basert på den norske fogden Knags matrikkel fra 1694. Deretter vil jeg diskutere utviklingen i bruken av henholdsvis samiske, kristne og nordiske fornavn i de fire ulike områdene.

Resultatene av undersøkelsen

Område/ år	Samisk navn			Kristne navn		Nordiske navn		Russiske navn	
	Antall pers. totalt	Antall	%	Antall	%	Antall	%	Antall	%
1558									
Torne lappmark sør/vest	52	10	19,2	38	73,1	4	7,7	-	-
Torne lappmark nord/øst	39	17	43,6	15	38,5	7	17,9	-	-
Kemi lappmark	72	46	63,9	20	27,8	5	6,9	1	1,4
Finnmarks-fjordene	115	3	2,6	79	68,7	33	28,7	-	-

Tabell 1. Fornavn i svenske skattelister år 1558.

Område/ år	Samisk navn			Kristne navn		Nordiske navn	
	Antall pers. totalt	Antall	%	Antall	%	Antall	%
1603							
Torne lappmark sør/vest	114	17	14,9	87	76,3	10	8,8
Torne lappmark nord/øst	88	16	18,2	56	63,6	16	18,2
Kemi lappmark	118	44	37,3	71	60,2	3	2,5
Finnmarks-fjordene	187	10	5,3	126	67,4	51	27,3

Tabell 2. Fornavn i svenske skattelister år 1603.

Område/ år	Samisk navn			Kristne navn		Nordiske navn	
	Antall pers. totalt	An- tall	%	Antall	%	Antall	%
1669							
Torne lappmark sør/vest	132	1	0,8	117	88,6	14	10,6
Torne lappmark nord/øst	34	4	11,8	25	73,5	5	14,7

Tabell 3. Fornavn i svenske skattelister år 1669.

Område/ år	Samisk navn			Kristne navn		Nordiske navn	
	Antall pers. totalt	Antall	%	Antall	%	Antall	%
1694							
Torne lappmark sør/vest	185	1	0,5	165	89,2	19	10,3
Torne lappmark nord/øst	55	0	–	45	81,8	10	18,2

Tabell 4. Fornavn i svenske skattelister år 1694.

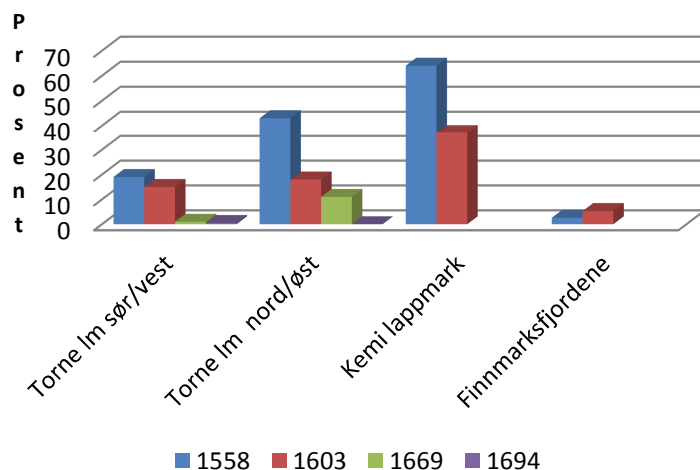
Område/ år	Samisk navn			Kristne navn		Nordiske navn	
	Antall pers. totalt	Antall	%	Antall	%	Antall	%
1694							
Torne lappmark nord/øst	60	1	1,7	48	80	11	18,3
Enare	45	1	2,2	43	95,6	1	2,2
Finn- marks- fjordene	253	25	9,9	195	77,1	33	13

Tabell 5. Fornavn i Niels Knags matrikkel år 1694 (Norge).

Samiske navn

Med samiske navn mener jeg navn av samisk opprinnelse, som for eksempel *Áigisárri*, *Beavi*, *Guivi*. I dag kalles gjerne også samiske varianter av kristne og nordiske navn for samiske navn, men denne typen navn er ikke kategorisert under samiske navn i min undersøkelse, da formålet med undersøkelsen har vært å studere hvordan kristne og eventuelt nordiske navn vinner innpass, til fordel for samiske navn. Eksempler på samiske varianter av kristne navn som finnes i kildematerialet fra 1500–1600-tallet: **Kaupe** (Jakob), **Nicke** (*Nils*, *Nikolaus*), **Junte** og **Juncka** (*Jöns*, *Jon*, *Johannes*). De tre første av disse navnene hadde sine finskspråklige paralleller blant birkarlslektene i Tornedalen: *Kauppi*, *Juntti* og *Niku/Nikka* (Kuoksu 2010 s. 7, 10, 14, 27). Slike navn er kategorisert under kristne navn. I enkelte tilfeller er det diskutabelt om det dreier seg om opprinnelige samiske navn, som er blitt brukt som parallellnavn til bestemte kristne navn, eller om det er samiske varianter av kristne navn. Dette gjelder navnet *Ráste* som vanligvis blir betraktet som en samisk form for *Rasmus*. Navnet forekommer allerede på 1500-tallet i Finnmarksfjordene, mens lignende navn forekommer på innlandet. I de svenske skattelistingene fra 1603 for Torne lappmark sørvest bruktes formene **Ras(s)el(l)** og **Ratzell**, mens det ble skrevet **Rasende** i Enare. Det er usikkert om dette er skrivernes forsøk på å skrive *Ráste* eller om det er snakk om ulike navn. Jeg heller mest mot det første alternativet, og har valgt å kategorisere disse variantene under samiske navn. Samiske varianter av nordiske navn finnes langt sjeldnere i kildematerialet. De vanligste blant dem er *Ánot* (*Anund*, *Amund*) og **Spein** (*Svein*, *Svend*). Disse er kategorisert som nordiske navn. Et interessant navnepar er *Gieril/Gjermund*, som bruktes som parallellnavn i Torne lappmark nordøst. Det første navnet blir skrevet **Geral/Gerald/Gerall/Kereldh** i kildene, og er sannsynligvis det samme navnet som bruktes i Kemi lappmark, skrevet **Kere/Kerio/Kerrie**. Det ble brukt så langt sør som i Kuolajärvi i 1558, og har trolig ingenting med navnet *Gjermund* å gjøre. Det nordiske navnet *Gjermund* var i bruk blant samene i Finnmarksfjordene, men var totalt ukjent i både Tornedalen der de første svenske skattefogdene kom fra, samt i Torne lappmark sørvest og i Kemi lappmark. Navnet *Gjermund* må derfor ha kommet til Torne lappmark fra norsk side, og ha blitt tatt i bruk av samene der som et parallellnavn til navnet *Gieril*. Jeg har dermed kategorisert navnet *Gieril* med ulike skrivemåter under samiske navn, mens *Gjermund* er plassert under nordiske navn.

Samiske fornavn i svenske skattelister

Figur 1. Samiske fornavn i svenske skattelister.

En del navn som er kategorisert som samiske navn, synes å ha et felles østersjøfinsk opphav (Kiviniemi 2006 s. 229). Flere av dem har i skattelistene en skrivemåte som ligger nærmere finsk enn samisk. Det finske preget på disse navnene kan henge sammen med at de fleste skatteoppkreverne i disse områdene på 1500- og begynnelsen av 1600-tallet var finsktalende. Jeg har likevel kalt dem samiske navn, da betydningen av de fleste av navnene er selvforklarende på samisk eller at de også opptrer med samiske varianter i kildene. Dette er særlig navn som begynner med **Ike/Iki** (samisk: *Ahke/Ahki*) og **Miele/Mieli**.

De svenske skattelistene fra 1558 og 1603 viser at samiske personnavn var i bruk i disse to årene i alle områder undersøkelsen dekker. Men det var store forskjeller mellom undersøkelsesområdene med henhold til hvor stor andel av navnene som var samiske, og det skjer også store endringer i bruken av samiske navn fra år 1558 til år 1603. Høyest andel samiske navn var det i Kemi lappmark i 1558, der nesten 64 prosent av navnene var samiske. I Torne lappmark nordøst var andelen samiske navn på 43 prosent dette året, mens den lå på litt i overkant av 19 prosent i den sørvestlige delen av Torne lappmark. I Finnmarksfjordene hadde kun 2,6 prosent av skattyterne samiske navn i det sven-

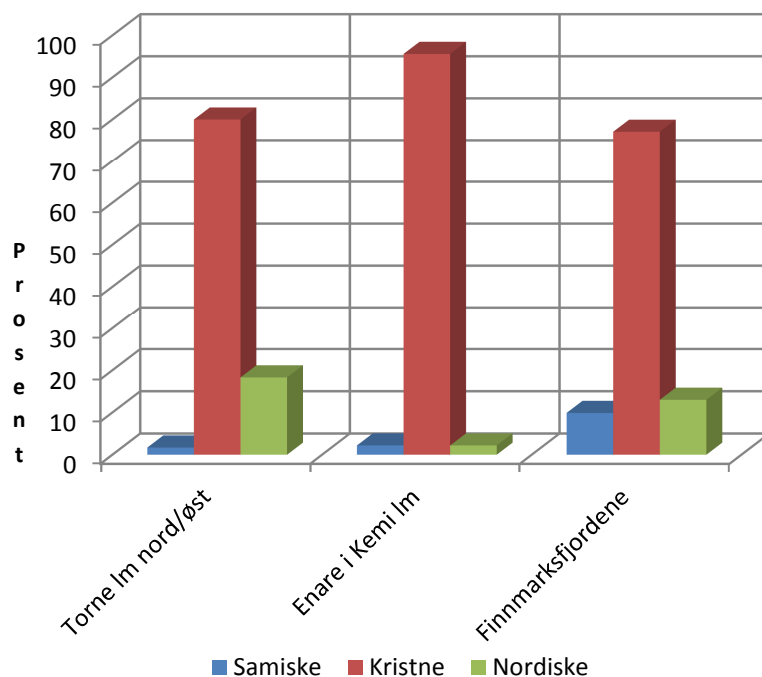
ske kildematerialet. I 1603 hadde andelen samiske navn sunket i alle områder bortsett fra i Finnmarksfjordene, der prosentandelen samiske navn hadde steget til 5,3 prosent. Men fortsatt var samiske navn langt vanligere på innlandet enn ved kysten; i Kemi lappmark hadde 37 prosent samiske navn, mens prosentandelen i Torne lappmark lå på rundt 15 prosent i sørvest og 18 prosent i nordøst. Utover på 1600-tallet sank andelen samiske navn ytterligere i alle siidaene i Torne lappmark. Fra år 1603 til år 1669 var nedgangen mest dramatisk i de sørvestlige delene av Torne lappmark, altså de som kun skattet til Sverige. I 1669 hadde kun en person samisk fornavn av til sammen 132 skattytere i dette området, noe som tilsvarer en prosentandel på 0,8 prosent. Samme år hadde litt i underkant av 12 prosent av skattyterne i den nordøstlige delen av Torne lappmark, samiske fornavn. Også i 1694 var det bare en person som bar samisk fornavn i Torne lappmark sørvest, men det dreidde seg ikke om samme navn eller person som i 1669. Da det totale antallet skattytere hadde steget til 185 personer, gir dette en prosentandel på 0,5 samiske navn.

For Torne lappmark nordøst har jeg brukt kildemateriale fra både Sverige og Norge. Av totalt 55 skattytere i de svenske skattelistingene, er det ingen med samisk navn. I den norske matrikkelen fra samme år er det oppført til sammen 60 personer i dette området, der en av dem bærer et samisk fornavn, noe som utgjør 1,7 prosent. Denne ulikheten mellom det norske og det svenske kildemateriale kan skyldes tilfeldigheter med henhold til hvem som var i siidaen da fogdene var innom. En sammenligning av de to listene viser at de fleste personene gjenfinnes i begge kilder, noe som jeg tolker som enighet både mellom de to landenes fogder – og fogdene og samene imellom, om hva som var den enkelte sames ikke-samiske navn. Med ett unntak, ser det dermed ut til at samene i Torne lappmark nordøst for fullt hadde tatt i bruk ikke-samiske navn i kontakt med myndighetene.

Som nevnt viser de svenske skattelistingene for 1558 og 1603 en svært lav prosentandel samiske navn i Finnmarksfjordene i forhold til de andre områdene. Også i de norske skattelister over sjøsamene fra slutten av 1500-tallet og begynnelsen av 1600-tallet er det få skattebetalere som har samiske navn. I Niels Knags matrikkel fra 1694 har derimot rundt ti prosent av sjøsamene samiske navn. Mens andelen samiske navn sank på indre strøk i løpet av 1600-tallet, steg andelen i kystområdene. Økningen har muligens sammenheng med en stor innflytting fra innlandssiidaene i Torne lappmark nordøst og Enare siida i Kemi lappmark, mens de samiske navnene fortsatt var i offisiell bruk der. Men det

trengs en grundigere analyse av et større materiale for å bringe klarhet i dette. Mange av de mest vanlige samiske navnene var i bruk både på kysten og på innlandet, og det kan ikke avgjøres kun med det materialet jeg har brukt i denne undersøkelsen, hvor navnene eller personene kom fra. Trolig var det en kombinasjon av innflytting, oppkallingstradisjoner og et mer liberalt syn på samiske navn enn man hadde på svensk side, som førte til dette oppsvinget i bruk av samiske navn i Finnmarksfjordene. Siden Enare også skattet til Danmark-Norge, finnes denne siidaen med i Knags matrikkel fra 1694. Der var det en dramatisk nedgang i samiske navn i løpet av 1600-tallet, fra 76 prosent i 1603 til litt i overkant av to prosent i 1694. Av totalt 45 personer i 1694 var det kun en person med samisk navn og en person med nordisk navn, de øvrige hadde kristne navn.

Fornavn i Knags matrikkel år 1694

Figur 2. Fornavn i Knags matrikkel år 1694.

Navneutvalget skiller seg en del fra hverandre i de fire områdene. Flere av de samiske navnene i Torne lappmark sørvest brukes kun der og ikke i de andre områdene, slik som **Hua**, **Nimbe** og **Uia**. Samtlige samiske navn i dette området var korte navn som vist i eksemplene. Også i de tre andre områdene var korte usammensatte navn de hyppigst brukte samiske navnene. Blant de mest brukte der var *Áigi*, *Beaivi*, *Cáija*, *Duttá*, *Guivi*, *Juoksa* og *Sárra*. Sammensatte samiske navn ble lite brukt i Finnmarksfjordene og i den vestlige delen av Kemi lappmark. Denne typen navn var vanligst i den østlige delen av Kemi lappmark, men var også en del brukt i Torne lappmark nordøst, for eksempel *Sárrejuoksa*, *Áigisárri* og **Kaukamieli**. Denne typen navn ligner på gamle navn i andre østersjøfinske språk, og kan ha sammenheng med tidlige kontakter med karelere og finner (Kiviniemi 2006 s. 229). Antallet samiske navn som var i bruk i Kemi lappmark øst var også langt høyere enn i de andre områdene. De mest populære samiske navnene i hele det undersøkte området var *Áigi*, *Beaivi*, *Guivi* og *Sárra*. Disse navnene finnes i alle fire områder, selv om også disse ble hyppigst brukt i den østlige delen av Kemi lappmark.

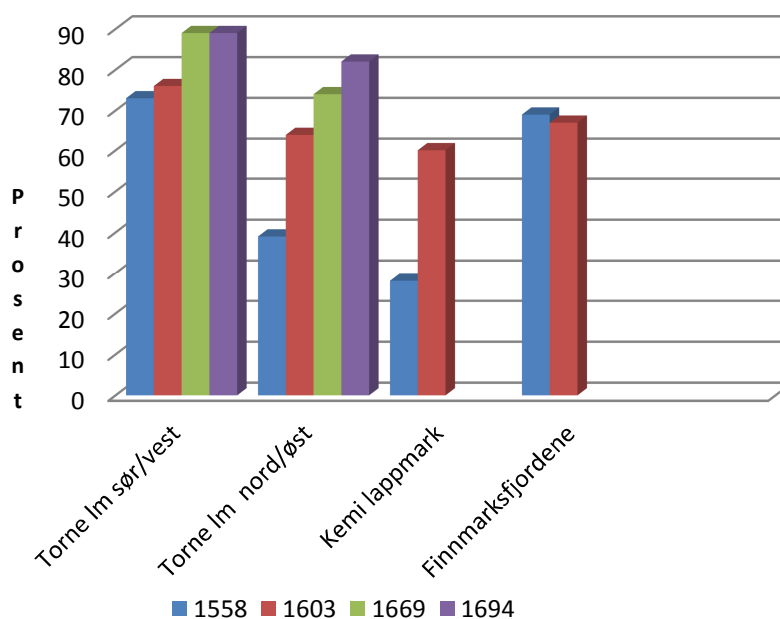
Kristne navn

Som kristne navn er det regnet navn med bibelsk opphav og helgenavn, inkludert nordiske former av slike navn, som *Anders*, *Jon*, *Nils* og *Per*, og de nordiske helgene *Olav*, *Erik*, *Knut*, *Eskil* og *Hallvard*. De kristne navnene ble tatt i bruk til ulike tider i de fire områdene i undersøkelsen. Allerede i 1558 var denne kategorien navn godt innarbeidet i Torne lappmark sørvest og i Finnmarksfjordene, med rundt 73 og 69 prosent kristne navn. I begge områder var det minimale endringer i bruken av kristne navn frem til år 1603. I de andre to områdene var det langt færre kristne navn ved starten av undersøkelsesperioden; i 1558 var prosentandelen kristne navn på 38,5 i Torne lappmark nordøst, mens Kemi lappmark hadde litt i underkant av 28 prosent kristne navn. I disse to områdene må de største endringene i navnebruken ha skjedd i siste halvdel av 1500-tallet, siden skattelistingene fra 1603 viser at de mest brukte navnene da var kristne navn. Litt under 64 prosent av alle skattebetalere i Torne lappmark nordøst bar kristne navn, mens 60 prosent hadde kristne navn i Kemi lappmark dette året. Utover på 1600-tallet skjedde en ytterligere stigning i denne kategorien navn i alle fire områder. I Torne lappmark sørvest hadde omlag 89 prosent kristne navn i 1669 og 1694. I Torne lappmark nordøst hadde andelen skattytere med

kristne navn steget fra 63,6 prosent i 1603 til 73,5 prosent i 1669. I 1694 var andelen på nesten 82 prosent i følge det svenske kildematerialet og 80 prosent i følge den norske kilden. I Finnmarksfjordene steg andelen kristne navn fra litt i overkant av 67 prosent i 1603 til 77 prosent i 1694. Da jeg ikke har hatt tilgjengelig kildemateriale fra hele Kemi lappmark, har jeg sett litt nærmere på endringene som skjedde i Enare siida. I denne siidaen hadde 8 av 29 personer kristne navn i 1558, noe som vil si at andelen med kristne navn var på 27,6 prosent. I 1603 hadde andelen kristne navn gått ned til 20 prosent. I 1694 lå prosentandelen kristne navn på hele 95,6 prosent i Enare, da 43 av 45 skattytere hadde et kristent navn.

Blant de kristne navnene dominerte helgennavnene. De mest populære navnene var i alfabetisk rekkefølge *Anders, Johan/Jon/Jöns/Hans, Nils, Ole/Olof/Oluf* og *Per/Peder*, fulgt av *Henrik, Lars/Lasse* og *Morten/Mårten*. Det varierer fra periode til periode og fra område til område hvor mye brukt de enkelte navn var. Helgennavnenes popularitet kan til en viss grad knyttes til helgendedikasjoner av middelalderkirker i nærheten av det aktuelle samiske området. *Ole/Olof/Oluf* var mest populært i Finnmarksfjordene og i Torne lappmark nordøst. Dette kan både forklares som et generelt utslag av senmiddelalderens sterke Olavskult, men også som et utslag av at Varanger-områdets eldste kirke, Vardø kirke, muligens var helliget St. Olav. Navnet var særlig mye brukt i Varanger og i nabofjorden Tana. Mens *Nils* var hyppigst brukt i Porsanger og Laksefjord, hvor den nærmeste middelalderkirka var Kjelvik kirke, der kirkeinventar indikerer at kirka var helliget St. Nikolaus. I Torne lappmark sørvest var *Anders* og *Johan/Jon/Jöns/Hans* mye mer brukt enn i de andre områdene, noe som jeg setter i forbindelse med helgendedikasjonene i områdets nærmeste middelalderkirker, Särkilax kapell i Övertorneå (St. Andreas) og Torne kirke i Nedertorneå (Døperen Johannes). Bibelske navn uten helgentilknytning var lite brukt, særlig gjelder dette gammeltestamentlige navn. Men noen slike navn ble tatt i bruk som parallellnavn til de samiske navnene, for eksempel ble *Juoksa* endret til *Josef* og *Cáija, Sárra* og *Sobbe* til *Samuel*. Også helgennavn ble brukt for å erstatte samiske navn, *Murutta* ble til *Mårten* og *Beaivi* til *Per/Peder*. I noen tilfeller er det usikkert om det dreier seg om lydlige tilpasninger der samiske navn blir erstattet av et helgennavn eller om det er samiske former som er dannet av et helgennavn. Et eksempel på dette er det hyppig forekommende *Ráste*, som enten kan være en samisk form av *Rasmus* eller et opprinnelig

Kristne fornavn i svenske skattelister

Figur 3. Kristne fornavn i svenske skattelister.

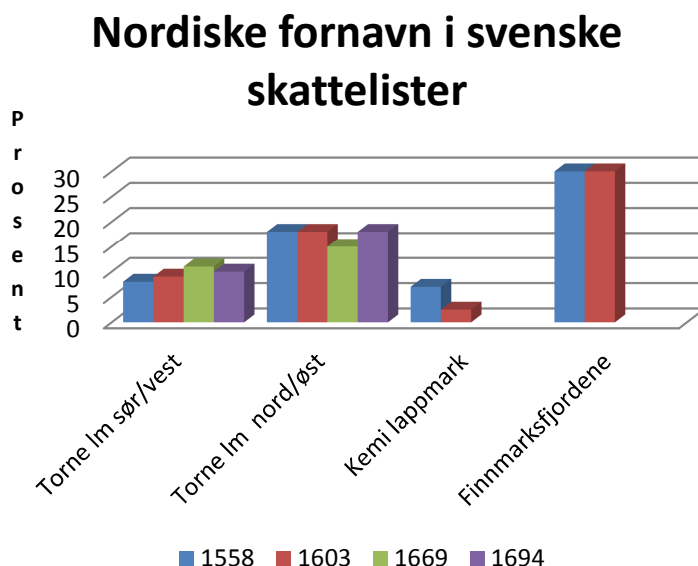
samisk navn. Jeg har her valgt å regne det som et samisk navn. Et annet interessant tilfelle er hentet fra Varanger siida, der en mann i skattematene fra 1595–1603 ble skrevet som henholdsvis **Agheios**, **Ackios**, **Agilios**, **Adiufs**, **Agios** og **Agieyos**. Dette var sannsynligvis forsøk på å skrive det samiske navnet *Ahkejuoksa*, et navn man kjenner fra de nordøstlige deler av Torne lappmark, for eksempel **Aghi ioutzi Aikasarsson** i Kautokeino i 1582 (Rauø & Larsen 2001 s. 5, 1582). I årene 1604–1607 ble *Ahkejuoksa* i Varanger til *Edis/Edias/Addis* i de svenske skattematene. *Edis/Edias* er nordnorske former av helgennavnet *Egedius*, og var særlig mye brukt i Troms, men det var ikke i bruk blant samene i Øst-Finnmark ellers.

Nordiske navn

Alle navn av nordisk opphav er regnet med her bortsett fra de nordiske helgennavnene som ble nevnt under kristne navn. Ikke uventet ble nor-

diske navn mest brukt i Finnmarksfjordene, der samene levde ganske nært og til dels sammen med den ikke-samiske befolkningen. I tillegg til nordmenn bodde det her folk både fra de andre nordiske landene og fra andre land rundt Nordsjø-området (Hansen 2001 s. 15). Her var nesten 29 prosent av navnene av nordisk opprinnelse i 1558 og 27 prosent i 1603. I Knags matrikkel fra 1694 var andelen nordiske navn sunket til 13 prosent. Det andre ytterpunktet var Kemi lappmark, der de hadde minst kontakt med svensker og nordmenn, og hvor det var langt færre nordiske navn i bruk, med nesten syv prosent i 1558 og kun 2,5 prosent i 1603. Enare siida skiller seg ut fra resten av Kemi lappmark, når det gjelder bruken av nordiske navn, særlig i den tidligste perioden. Der hadde nesten 14 prosent nordiske navn i 1558, og man ser tidlige innslag av nordiske navn som ikke finnes ellers i Kemi lappmark, slik som *Enar/Einar* og *Harald*. Navnene var også sjeldent brukt i øvrige deler av det nordlige Sverige-Finland. Denne navnebruken bør derfor ses i sammenheng med Enares hyppige kontakt med Varanger i Finnmark, samt at denne siidaen også ble skattlagt av Danmark-Norge. Det eneste navnet av nordisk opprinnelse som forekommer relativt ofte også i andre deler av Kemi lappmark, er *Olof*. Men fordi jeg har registrert dette som et helgennavn, er det ikke med blant de nordiske navnene. I følge Knags matrikkel fra 1694 var det kun en person av totalt 45 skattyttere, som hadde nordisk fornavn i Enare dette året (2,2 prosent).

I Torne lappmark var nordiske navn mest brukt i den nordøstlige delen, der andelen skattebetalere med nordisk navn lå på 15–18 prosent i løpet av den undersøkte perioden. I de sørvestlige siidaene i Torne lappmark lå prosentandelen nordiske navn på omlag 8–11 i samme periode. Disse to områdene av Torne lappmark skilte seg også fra hverandre ved at langt flere nordiske navn ble brukt i nordøst enn i sørvest. I Torne sørvest bruktes kun et fåtall nordiske navn. Dette var først og fremst *Anund* og *Aslak* som går igjen i alle siidaer i dette området og var svært frekvente, og *Guttorm* som bruktes en del. I siidaene i nordøst var det mye større variasjon i det nordiske navnetilfanget. Nordiske navn som ble brukt her var *Anund*, *Aren*, *Aslak*, *Bjørn*, *Bård*, *Enar/Einar*, *Esbjørn*, *Gjermund*, *Gunnar*, *Helge*, *Håkan/Håkon*, *Ivar*, *Siurd* [*Sigurd*], *Sven* (ofte i den samiske formen **Spein**), *Tord/Tore* og *Torkel*. Disse navnene ble også brukt i Finnmarksfjordene, og at de bruktes i innlandssiidaene må ses som et uttrykk for disse siidaenes hyppige kontakt med fjordområdet. Bruken av gamle nordiske navn blant same- ne i Finnmarksfjordene kan tyde på en tidlig kontakt med kristendom-

Figur 4. Nordiske fornavn i svenske skattelister.

men tilbake til middelalderen, slik Lars Ivar Hansen har vist for Astafjord-området i Nord-Norge (Hansen 2000 s. 312 ff). I Astafjorden i Sør-Troms var nordiske navn vanligere blant sjøsamene enn blant den norske befolkningen på 1500–1600-tallet, noe Hansen ser som et uttrykk for at samene i dette området hadde adoptert den norske navneskikken da de ble innlemmet i kirka et par århundre før (Hansen 2000 s. 314). Dette var navn som var godkjent av kirka som døpenavn, både nordiske navn og populære helgennavn. Mens nordmennene i løpet av de neste 200–300 år tok i bruk en rekke nye navn, særlig helgennavn som ble populære i Europa i løpet av senmiddelalderen, beholdt samene i stor grad det eldre navneutvalget. Hansen mener denne konservatismen kan forklares med samenes doble navngivning og deres oppkallingstradisjoner. Dersom et barn skulle oppkalles etter en slektning som hadde et visst samisk navn, var det dermed automatisk gitt hvilket nordisk/kristent navn barnet ville få i dåpen. Samtidig mener han dette også kan tolkes som at samene i området var lite involvert i kirkelivet, utover det å døpe sine barn og gå til nattverd en gang årlig (Hansen 2000 s. 317). En lignende adopsjon av nordiske navn har sannsynligvis også skjedd i Finnmarksfjordene. I Torne lappmark nordøst kan det

tenkes at adopsjonen av de nordiske navnene ikke skjedde direkte fra nordmennene, men via sjøsamene i Finnmarksfjordene, som må ha kommet tidligere under kristen innflytelse enn de nordligste innlands-samene.

Også siidaene i den sørvestlige delen av Torne lappmark hadde kontakt med kystområder i det nordlige Norge (Hansen 2000 s. 279). Men denne kontakten kan likevel ikke hatt like stor innflytelse på navnevalgene her som i den nordøstlige delen av Torne lappmark. Som nevnt var de tre mest brukte nordiske navnene i dette området *Anund*, *Aslak* og *Guttorm*. *Aslak* og *Guttorm* har trolig kommet fra norsk side. *Anund* var et svært vanlig navn i flere av de mest velhavende birkarlslektene i Tornedalen, som både handlet med samene og stod for skatteinnkrevingen. Inspirasjonen til dette navnet kan ha kommet derfra. Navnene *Amund/Anund*, *Aslak* og *Guttorm*, synes å ha vært tatt i bruk svært tidlig av samene i hele Torne lappmark, og har vært brukt i en ubrutt tradisjon frem til i dag. Alle navnene har samiske navnevarianter eller parallellnavn: *Ámmot*, *Áno*, *Ánot*, *Ommut* (*Amund/Anund*), *Áslat*, *Áilu*, *Áigin*, *Ágá* (*Aslak*) og *Guhtur* (*Guttorm*). Noen av disse navnene er klart navn av samisk opprinnelse, som har blitt brukt i et system med dobbel navngivning. Andre må betraktes som samiske varianter av de nordiske navnene. Mange av de nordiske navnene som var i bruk på 1500–1600-tallet i Torne lappmark nordøst forsvant utover 1700-tallet, da kortformer av helgennavn ble mer populært. *Amund/Anund*, *Aslak* og *Guttorm* holdt likevel stand også her, sammen med de noe mindre brukte *Ivar*, *Siurd/Sjul* og *Gunnar* (*Iver*, *Sivert/Syrt* og *Gunder* i norske kilder). Dette var også populære navn i Finnmarksfjordene. Både i 1558, 1603 og 1694 var *Gunnar* og *Ivar* de mest brukte nordiske navnene blant sjøsamene i Finnmark. Som tidligere nevnt var nordiske fornavn lite brukt i Kemi lappmark. I årene 1558 og 1603 er kun seks nordiske navn registrert i kildematerialet, med til sammen ni navnebærere. Dette var *Arve*, *Einar*, *Gunnar*, *Helge*, *Ivar* og *Ture*. I 1603 brukes de finske formene *Einari* og *Ivari*. Det er vanskelig å si noe generelt om hvilke nordiske navn som var mest populære i hele undersøkelsesområdet, siden jeg bare har undersøkt to år for Kemi lappmark, der kun et fåtall nordiske navn ble brukt, og fordi det var store variasjoner mellom de ulike områdene i de ulike navnenes popularitet. *Ivar* er det eneste nordiske navnet som i undersøkelsesperioden finnes i alle fire områder. *Amund/Anund* var mest populært i Torne lappmark sørvest i både 1558 (3), 1603 (6) og 1669 (10), mens *Gunnar*

og *Ivar* skiftet på å ha flest navnebærere i Finnmarksfjordene, fulgt av *Sjur/Sivert*, *Gjermund*, *Amund* og *Aslak*.

Bakgrunnen for endringene i navnebruken

Navn av samisk opprinnelse ble knyttet til den samiske sjamanistiske religionen, og ble dermed betraktet som hedenske av deres kristne naboer (Qvigstad 1910 s. 20). Nedgangen i bruk av samiske navn og økningen i bruk av kristne navn på 1500–1600-tallet må ses i sammenheng med intensivering av kristningsprosessen som foregikk på denne tiden i de svenske og finske lappmarkene. Som jeg har vist i undersøkelsen skjedde disse endringene i navnebruken i ulikt tempo innenfor de forskjellige delene av Torne og Kemi lappmarker. Det området som skiller seg ut ved lavest andel samiske navn både i 1558 og 1603, Torne lappmark sørvest, lå også nærmest de finskspråklige bygdene i Torne sogn med kirker, prester og kristen bondebefolkning. Også samene i den vestlige delen av Kemi lappmark ser ut til å ha hatt en lignende utvikling. Samene i disse siidaene synes å ha kommet tidlig under kristen innflytelse. Allerede i 1345 døde erkebiskopen av Uppsala en del samer i Torne kirke under en visitas (Hansen & Olsen 2004 s. 319). Torne lappmarks første gudshus ble muligens bygget på 1400-tallet, og senest i første halvdel av 1500-tallet (Thomas Wallerström personlig meddelelse januar 2011). Når kun en av fem skattebetalere i Torne lappmark sørvest hadde samiske navn i 1558 kom dette trolig av en utvikling i forhold til kristen påvirkning, som hadde startet allerede langt tidligere, og som hadde medført at samene her hadde tatt i bruk kristne navn. Skattebetalernes farsnavn viser at kristne navn var de vanligste navnene også for generasjonen før skattebetalerne av 1558. En lignende utvikling ser man også i de vestligste siidaene i Kemi lappmark. Torne lappmark nordøst og den østlige delen av Kemi lappmark lå mer isolert fra bondebygdene, noe som medførte at disse områdene kom senere inn under innflytelse fra den svenske kirke. Her var samiske navn i bruk lenger opp i tid, før de ble erstattet av kristne navn. Samene i Torne lappmark nordøst ser ut til først å ha kommet i kontakt med kristendommen fra norsk side, noe bruken av nordiske navn som også var populære i Finnmarksfjordene vitner om.

Den store andelen helgennavn og nordiske navn som fremkommer i kildematerialet kan tyde på at mange prester på norsk side ikke godkjente de samiske navnene, selv om vi ikke kjenner til noen særskilte forbud mot samiske navn. Fra begynnelsen av 1700-tallet vet vi at

misjonærer og prester hadde en negativ holdning til navn de oppfattet som hedenske (Hansen & Olsen 2004 s. 322). Isaac Olsen som var lærer i Varanger i Finnmark på begynnelsen av 1700-tallet, skriver at samene hadde vederstyggelige navn. Videre kaller han en seremoni der det kristne døpenavnet ble vasket av, for “Dievele Døbing”, og det samiske navnet barnet fikk i denne seremonien, betegner han som “Dievele Nafn” (Qvigstad 1910 s. 20). Olsens utsagn viser både hvordan han selv oppfattet samiske navn og at de gamle samiske navnene fortsatt var i muntlig bruk blant sjøsamene i Finnmark på begynnelsen av 1700-tallet. Det siste behøver man ikke gå så langt tilbake i tid for å dokumentere. Til tross for det negative synet på samiske navn, gikk samiske personnavn aldri fullstendig ut av bruk verken som muntlige navn eller offisielle navn i Finnmarksfjordene. I skriftlige former har en håndfull fornavn overlevd helt opp til moderne tid: *Kvive (Guivi)*, *Sabbe*, *Sarak (Sárra)*, *Tude (Duttá)* og *Tveia (Duojá)* (Blix 1967 s. 50, 97, 120, 156, Blix 1971 s. 54). I tillegg har mange samiske fornavn gått over til å bli etternavn, både på norsk, svensk og finsk side. Eksempler på slike navn er *Aikio*, *Bæivi/Päiviö*, *Huuva*, *Joks*, *Saba* og *Sarre/Sarri* (Blix 1967 s. 15, 125, 198). Et fåtall samiske navn har blitt omdannet til *sen*-navn, slik som *Kvivesen*, *Sabbasen* og *Saraksen*.

Mens mange samiske navn fortsatt var i bruk i det norske kilde-materialet, og enkelte navn har vært brukt helt opp til vår egen tid, så forsvant de samiske navnene fra de svenske skattelisterne. Dette skjedde på to måter: For det første ved at stadig flere samer fikk kristne navn i dåpen, noe som over tid medførte at det ble færre samiske navn på skattelisterne etter hvert som personer med kristne døpenavn ble skattebetalere. For det andre ved at skattyteres samiske navn ble skiftet ut med kristne eller nordiske navn. Samme person kan dermed være oppført i skattelisterne vekselvis med samisk og kristent/nordisk navn. Navnene ble antakelig ikke tilfeldig valgt ut av de enkelte skatteoppkrevere eller skattebetalere selv, det er mer trolig at de baserte seg på systemet med dobbel navngiving, der et bestemt samisk navn tilsvarte et bestemt kristent eller nordisk navn. Slike navnebytter på individplan kan ikke settes i umiddelbar forbindelse med kristen dåp, i den betydningen at de skulle ha skiftet navn fordi de var blitt døpt. De aller fleste samer som opptrer i disse kildene var sannsynligvis døpte, uansett om de hadde samisk eller ikke-samisk fornavn. Endringen i bruken av fornavn må heller ses som et uttrykk for en intensivering i den kristne virksomheten fra svensk side, som startet på midten av 1500-tallet med årlige besøk av kapellaner og ble utvidet med kirkebygging og bofaste prester i

lappmarkene på 1600-tallet. Når man i Finnmarksfjordene allerede på midten av 1500-tallet har få samiske navn i skatteliste, kan dette henge sammen med at systemet med dobbel navngivning trolig var innarbeidet allerede i middelalderen.

Referanser

- Blix, Erik Schytte, 1967: Nesseby – og Polmakslekter. Bind IX av samiske samlinger. Redaksjon Asbjørn Nesheim. Utgitt av Norsk folkemuseum. Universitetet i Oslo.
- Blix, Erik Schytte, 1971: Sør-Varanger slekter. Bind X av samiske samlinger. Utgitt av Norsk folkemuseum. Redaksjon Asbjørn Nesheim. Universitetsforlaget Oslo – Bergen – Tromsø.
- Fogderegnskap Finnmark/ Vardøhus fogderi 1661–1679 http://arkivverket.no/URN:db_read/db/48947/152
- Fogderegnskap Finnmark/Vardøhus fogderi 1691–1700 http://arkivverket.no/URN:db_read/db/48949/145
- Forsgren, Tuuli, 1988: Samisk kyrko- og undervisningslitteratur i Sverige 1619–1850. Scriptum nr 6. Red. Egil Johansson. Rapportserie utg. av Forskningsarkivet vis Umeå Universitet. Umeå.
- Hansen, Lars Ivar, 2000: Astafjord bygdebok, historie 1. Utgitt av Lavangen kommune.
- Hansen, Lars Ivar, 2001: Nordisk og nordeuropeisk innvandring til Nord-Norge på 1500-tallet. I: Mennesker på vandring. Red. Inger Storli. Ottar Populærvitenskapelig tidsskrift fra Tromsø Museum, Universitetsmuseet, nr 236, 2001.
- Hansen, Lars Ivar & Bjørnar Olsen, 2004: Samenes historie fram til 1750. Oslo.
- Kiviniemi, Eero, 1982: Rakkaan lapsen monet nimet. Suomalaisten etunimet ja nimervalinta. Espoo.
- Kjølaas, Per Oskar, 1995: Bibelen på samisk. En bok om samisk bibeloversettelse. Det Norske Bibelselskap. Oslo.
- Knag, Niels, 1938 (1694): Matricul oc Beschrifuelse ofuer Findmarchen for Anno 1694. I: M.B. Utne & O. Solberg: Finnmark omkring 1700: aktstykker og oversikter. Nordnorske samlinger I, Etnografisk Museum. Oslo.
- Kummu, Maria (red.), 1997: Gruvor och bruk i norr. Kiruna, Pajala og Övertorneå kommun. Gällivare.
- Kuoksu, Erik, 2010: Birkarlsläkter i Övre Tornedalen. <http://erikkuoksu.se/wp-content/uploads/2014/04/birkarlar.pdf>
- Larsen, Dag A. & Kåre Rauø, 1997: “Jorde och oppbordsbok” for Torneå lappmark, Jukkasjärvi og Enontekis tinglag 1639–1699. Transkribert Lenvik Bygdemuseum. Finnsnes.
- Larsen, Dag A. & Kåre Rauø, 1999: “Jorde och oppbördsbok” for Torneå lappmark 1638–1715. Kautokeino, Aviovara, Teno, Utsjok byer. Transkribert Lenvik Bygdemuseum. Finnsnes.

- Mandtallsregister og fortegnelse på alle sjøfinder og fjeldfinder udi Vardøhus len, 1599. Danske kanselli – skap 15, pk 1251.
- Qvigstad, J.K., 1910: Kildeskrifter til den lappiske mytologi. Om lappernes vildfarelser og overtro af Isaac Olsen. Trondheim.
- Rauø, Kåre & Dag A. Larsen, 1995: “Mantahls längder” for Torneå lappmark 1638–1694. Jukkasjärvi pastorat og Enontekis anneks. Transkribert, Lenvik Bygdemuseum. Finnsnes.
- Rauø, Kåre & Dag A. Larsen, 1996a: Fogderegnskap for Torneå lappmark og “Wästersjöfinnmarken” 1602–1605. Transkribert, Lenvik Bygdemuseum. Finnsnes.
- Rauø, Kåre & Dag A. Larsen, 1996b: Fogderegnskap for Torneå Lappmark og “Wästersjöfinnmarken” 1606–1609. Transkribert, Lenvik Bygdemuseum. Finnsnes.
- Rauø, Kåre & Dag A. Larsen, 1996c: Fogderegnskap for Torneå og Kemi Lappmarker 1612–1620. Transkribert, Lenvik Bygdemuseum. Finnsnes.
- Rauø, Kåre & Dag A. Larsen, 2001: Fogderegnskap for Torneå lappmark og “Wästersjön” 1578–1585. Transkribert, Lenvik Bygdemuseum. Finnsnes.
- Rauø, Kåre & Dag A. Larsen, 2002: Fogderegnskap for Torneå lappmark og “Wästersjön” 1553–1561. Transkribert, Lenvik Bygdemuseum. Finnsnes.
- Rydving, Håkan (under utgivelse): Personnamn bland samer.
- Rydving, Håkan, 2000: Namngjeving og namnebruk i samisk i møte med eit nytt tusenår. I: Kristin Bakken & Åse Wetås: Den 9. nasjonale konferansen i namnegransking. Namn gjennom 2000 år – namn i år 2000, s. 83–91.
- Rydving, Håkan, 2004 (1993): *The End of Drum-Time. Religious Change among the Lule Saami, 1670s-1740s.* Third edition. Uppsala Universitet. Uppsala.
- Sjøfinneskatten, 1613–1614, Vardøhus len http://arkivverket.no/URN:db_read/rk/21202/4/?size=big&mode=0
- Wahlberg, Erik, 1962: Birkarlar och birkarlasläkt i Tornedalen. I: *Tornedalica*, årgang 1, 1962 <http://www.passagen.se/hemsidor/TopFrame/lopsedel/v3/>

Summary

Names in the northern Sápmi in the 16th and 17th centuries – or the history of the names that disappeared

This paper presents material relating to the personal names of the Sámi in the northernmost parts of Norway, Sweden and Finland in the sixteenth and seventeenth centuries. It discusses use of traditional Sámi names, Christian names and Scandinavian names in four Sámi regions. “Christian names” is here used to mean names from the Bible and names of saints. Sámi names disappeared almost completely in many Sámi communities during the seventeenth century, while Christian names increased. There are some important differences between the

four regions. Christian names were already in 1558 used by 73 percent of the tax-payers in the south-western parts of Torne lappmark. Along the fjords of Finnmark nearly 69 percent had Christian names. In Kemi lappmark and the north-eastern part of Torne lappmark, between 28 and 38 percent of the tax-payers had Christian names at the same time. Here the old Sámi names were still in common use, particularly in Kemi lappmark, where almost 64 percent of the tax-payers had Sámi names. The Scandinavian names were mainly used in Finnmarksfjordene, where the Sámi people lived nearest to the Norwegian people, and only used to a lesser degree in Kemi lappmark, where the Sámi lived far away from Scandinavians. The decrease and disappearance in the number of Sámi names must be seen as a result of the effort of Christian mission which took place in the early modern period. Sámi names were connected to the indigenous religion and looked upon as heathen names. Clergy and missionaries had a negative view of Sámi names. As a result Sámi names disappeared completely as official names in Sweden-Finland, and only a few names have been in use among the Coastal Sámi in Norway. However, some traditional Sámi names continued to be used as family names.

Siv Rasmussen,
Institutt for historie og religionsvitenskap,
UiT Norges arktiske universitet
siv.rasmussen@uit.no